

IV. A Further and more Exact Account of the fame, fent in a Letter from Father Camelli, to Mr. John Ray, and Mr. James Petiver, Fellows of the Royal Society.

De Igasur, seu Nuce Vomica legitima Serapionis.

Catolongay quam alii Cantarà vocant: est Nuces Vo-micas legitimas Serapionis ferens planta, quæ arbores qualvis altissimas sese involvendo scandit: Truncus lignosus, levis, porosus, & brachialis quandoque crassitudinis, corticisque scabri, crassi, et cinerei: Folia ampla, nervola, amara, Folio fermè similia: Florem Balaustiæ similem fructus in sequitur Melone major, qui delicatissima cuticula quæ splendens, lævis, et viroris luridi, ceu Alabastrini coopertus, subter quam alius cortex delitescit substantiæ quasi lapidescentis. In hoc, carne amaricante, flavâ, & molli, qualis est caro fructus Mangæ, interjecta, nostræ, seu legitimæ Serapionis Nuces Vomicæ, quæ recentes abargentea lanugine splendicant, juglandinis vix non pares, inæquales, variæque formæ. non raro quatuor, & viginti coarctantur; quas Indus Igasur, & Mananaog, id est, Victoriolas, Hyspanus Nucleos, s. pepitas de Bysayas, aut Catbalogan, alii Fabas Sanct. Ignatii vocant. Hæ reficcatæ avellana nuce cum putamine pares, aut etiam paulò majores, nodosæ, durissimæ, diaphanæ, & quasi corneæ substantiæ sunt, saporis semine citri multo intensius amari, coloris autem inter albam, & glaucum, prout & Serapio tradidit.

Multi nescio quo oraculo edocti, Nucem Igasur reticulæ fructus Salagsalag immittunt, ex collo suspensum gerunt, & ità ab omni veneno, peste, contagio, incantationibus magicis, Philtris, & specialiter à sopto, seu veneno, quod solummodo insufflatum perimere narrant, imò & ab ipso dæmone se liberos, ac immunes esse im-

maginantur.

Quod Ch. Miralles in suis collectaneis affirmat scribens non tantum virtutem habere depellendi corporis morbos. sed & malignis spiritibus speciali quadam oppositione resistendi ; Magos etenim Barangas dictos ad præsentiam hujus nucis inquietari, conturbari, & sudore suffundi ac si in nescio quo arduo negotio, angustiis, periculisque pleno versarentur. Quòd experientià didicisse, insuper, & id ipsum sibi alios side dignos visos affirmasse addir. Unde pactum cum dæmone habere dictos Barangas, seu maleficos herbarios suspicatur, præsertim cum rumor ferat hosce impios medicos, si in simplicium cognitione erudiri velint, confanguineorum proximum interimere obligari.

Alii à jam dicto sopto, seu toxici insussamine quo malevoli Indi passim quos male cupiunt perimunt, Alexium Lopez in Guiguan, & Petrum Oriol, præter alios hacce nuce præmunitos, servatos suisse ferunt. Sumunt autem, uti Vulgus narrat supradicti Herbarii eis samiliaria et nota Aconita, quæ faucium latere uno recondunt, bucca altera verò contrayerbas, prouti hujates loquuntur, id est, antidota, nè videlicet sibimet ipsis mortem masticent: his ità ore detentis arte, & dexteritate diabolica fibir contrarios, & infensos viperarum more intoxicato halitu impetunt, quo perculfi, ac perplexi moz humi prosternuntur, & animam agerent, nisi eis jam experto remedio hacce scilicet nuce opem serant. Addunt si quis hanc nucem secum portarit, ipsum qui similibus deleteriis buccellis alterum interlicere attentaverat N

penas

penas confestim luere Talionis, uti Indus qui, Alexium Lopez inter sicas amicitias, de medio tollere cupiens, casualiter hanc nucem secum habentem expertus suit; qua occasione primum Hispanis innotuit Igasur virtus, & esticacia. Quomodo autem naturaliter ut non nulli volunt, Igasur virtutem toxici, in distans agendo repellar, judicent alii.

Pulveris Igasur Dj. quondam Vincentio Olzinæ temperamenti melancholici prædito ad vomitum ciendum propinavi: Hic dyspepsia, diarrhæa, & frequenti vomitu, cum ructibus acidis, nec non flatuum copia molestabatur; sed statim ac sumpsisset tremore totius corporis trium horarum spatio persistente, una cum pruritu, & vellicationibus cenvulsivis horrendis ut pedibus insistere nequiverit, quæ in maxillis vehementiores erant, ac magis molestæ, ita ut quodammodo ridere cogeretur: correptus suit. Nulla interim notabili pulsus alteratione, Vomitu, aut alio quopiam insequente symptomate. De reliquo dein non nihilum melius sensit.

Similem tremorem, & convulsiones spasmodicas quas V. Olzina expertus suit, sensit, & passus est Johannes Osaëta, una cum summa præcordiorum angustia, vertigine, animi deliquio, & sudoribus frigidissimis. Hic Melancholico Hypochondriacus sanitatis cupidus nucem recentem integram devoraverat. Cui oximel, & oleum cum tepida exhibendo, quo plurimum viscosi phlegma-

tis cum nucis particulis rejecit, opem tuli.

Joachimus Assin Nucissumpserat partem tertiam & simili modo ut V. Olzina, & Johannes Osaeta ultra tres horas assecus suit. Hic præter motus contractivos, & involuntarios, sormicationis sensum, & specialiter in capite expertus suit. Similes denique pænas, A. Varaona, A. Girau, & alii luere. Vulgus autem Nucem Igasur, ad cuncta absoluté corporis humani mala amovenda, nullà habità temporis, morbi, ætatis, aut doss ratione indisferenter exhibet, & adhibet, miraculososque inde subsequutos essectus narrat, narrat videlicet magnisaciendo suam Panacæam, & deprædicat successiva bonos, reticens insaustos: Nec dubium quin aliquando, à tam vehementi spirituum animalium irritatione, ac alteratione humorum ab hac nuce causatà, hæterogenea, ac incongrua una cum tam infesti medicamenti particulis eliminentur, quibus rejectis, humoribusque crasi meliori restitutis, sanitas optata subsequatur.

Qua ratione virtute polleat, & repellendi, & alliciendi uti vulgus opinatur, nunc scilicet sanguinem de vulneribus profluentem sistendo, nunc Lapidis colubrini instar, venenum è viperarum, aut etiam aliorum venenum vibrantium animalium morsibus, uti è vulneribus

telis intoxicatis inflictis proliciendo: ignoro.

Nucis Igasur denique vires, & virtutes, non proprià experientià, sed relatione acquisitas, nec non de variis Indorum, aliorumve curiosorum, & observationibus, & adnotationibus excerptas, ac collectas, amicè quondam à Dominico Conzales rogatus in sormam digessi sequentem.

Modus ordinarius, & communis utendi Nuce Igasur est, imponendo eam integram tantillo aquæ calidæ, spatio donecamara reddatur, exhibendo dein dictam insusionem. Alii pulveris modicum in substantia propinant. Alii unam, alteramve offerunt deglutiendam frustulam. Alii nucem integram Amuleti ritu de collo suspensam gerunt.

Vomitum pluries causare solet, dejectiones nonnunquam, motus spasmodico-convulsivos sermè semper in Hispanis, Indis non. In Veneni periculo, & spirituum inordinate tumultuantium constictu, posthabita temporis

N 2 rations

ratione usurpanda erit: In aliis accidentibus, aut morbis jejuno ventriculo in aurora, attamen vomitus ciendi gratia convenientius una alterave post assumptum cibum hora dosi Bis. cum aliis levioribus vomitum cientibus exhibebitur.

Qui nucem integram secum portarint, affirmant multi (fides sit penes authores) præservare à Peste, incantationibus magicis, philtris, sopto, seu herbarum venenatarum afflatu, aëris præterea nescio quo ut volunt contagio, Hispanis Malaire, & pasmo, id est, stupore, Indis Sautan (à quo similiter præservare serunt corallium nigrum, Ungulam Rhinocerotis, Dumbagam, Ingo, & Testudinis scutum:) Catalepseos attamen species potius esse videtur, eo etenim correpti terrore veluti panico perculsi corruunt, sensibus & voce privati obstupescunt, mortuisve sæpius similes obrigescunt: Revulsoria verò, & crudeli musculorum in tibiis, ac brachiis slagellatione, quâ sanguis inibi aggestus dein scarificationibus elicitur, revocantur, & curantur.

Nucis frustulum, aut fragmentum (aut rasuræ modicum) Viperæ, Basul, est Erucæ pilosæ, atque nociseræ, ad tactum vehementem pruriginem causantis species, aut aliorum venenatorum animalium morsui, vulneri sagittâ, vel alio intoxicato telo sacto adimpositum, venenum iapidis Culebrini instar adhærendo extrahere communicavit F. de la Zarza. Alii in hæmorhagia narium, & ad sanguinem è vulneribus prosuentem sistendum, pulverem recommendant.

In Malviento, Malaire, Soutan, & pasmo, Catalep-seos species est, stupore, Apoplexia, Paralysi, sive syderatione, lethargo, Epilepsia, Morbo caduco, astmate, & catharro maligno, ac susfocante, dentium dolore, & aliis dessuxionibus frustellum supponitur linguæ apophlegmatizandi gratia, ità enim caput à copia viscosi phlegmatis liberatum, ægri pluries levamen percipiunt, &

sæpius jamjam agonizantes, ut ità dicam resuscitentur, & aut consiteri, aut alia quæ pro tunc conveniunt declarare valent.

Pulverem, aut infusum, aut oleum infra descriptum propinant, dilaudant in sebri tertiana & quartana. Veneni periculo, aut supra: Sopto, Buyasso, sest Buyo, seu Betele consectio mortisera (cum semine ut opinor stramonii, aut simili narcotico) quæ si assumpta non perimit, hominem perplexum, attonitum, hebetem, stupidum, & torpidissimum reddit: Ab hujuscemodi consectione devorata, aut massicata, infra posito oleo curata suisse scio, & Botete sardinæ nocivæ comestæ suspicione.

Ad urinas item, menses, & Puerperia suppressa provocanda, partum difficilem facilitandum, secundinam, fætum mortuum & Lumbricos expellendos efficacem reperi.

In dolore colico præterea, cibi indigestione, cruditate ventriculi, & concoctione læsa, diarrhæa, Tenesmo, & obstructione Epatis, ac lienis, uti & in omnibus supra

enumeratis morbis exhibent.

Oleum verò ex Igasur simpliciter insusione paratum, emeticum est essicacissimum, valet ad eadem ad quæ nux ipsa, hoc ad magi Barang præsentiam esservescere, avase quo asservatur exilire vir retulit side dignissimus. Idem

& alii in suis scriptis affirmant.

Hoc Oleum alii efficacius reddere cupientes componunt: Ex Igasur, Tambal de Garigara, Tambal de Sangil, Tambal de Bornei, Salagsalag, Camaesa, Manungal, Alagao, Salibutbut, Tambalisay Marbar Molavin, Borogtongon, Palyaecan Panambuc, Pancoro, Nola lasson, Bagatapon, Oringun, & aliis, vulgò jazeite de Tambal, à cortice sc. emetico Mananangtang appellatur, Violenter purgat per superiora, & inseriora, do sis 3j. 3ij.

Lignum

Lignum Sanctum Luzonis Quaiaco utiliter substituitur, de reliquo concoctionem adjuvat, & dejectam ciborum excitat appetentiam. N. B. Prægnantibus exhiberi non potest, quin abortum patiantur.

Lignum Colubrinum Manungal, decoctum ejus venenis omnibus, venenatorumque animalium morsibus succurrit, sebrifugum est. & anti-astmaticum, obstructiones inveteratas reserans, & abjectam ciborum restaurans appetentiam: Ictero præterea, octo dierum spatio in aurora haustum medetur, lumbricos pellit, & colicos dolores mitigut. Decoctum ex 3ij. paratum, dejectiones serme quinas causare solet.

Cortex Vomitorius Mananangtang, datur in pulvere à Dj. ad Div. pituitosa & lenta, nec non biliosa per vomitum, & secessium potenter evacuat, unde in sebribus, ventriculi repletione, aut ex humoris viscosi turgescentia, cachexia, & hydrope feliciter exhibetur. In omni veneni periculo c. decocto Manungal, & ad ventris lumbricos educendos plurimum sacit, &c.

The Figures of the Leaves, Flowers, &c. of this Plant are in the Table. Vide fig. 4, 5, & 6.

